

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16C/74/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121365204
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Jánošová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2023:6121365204.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica v konaní pred sudkyňou JUDr. Jarmilou Jánošovou v právnej veci žalobkyne: A. B. C. D. E., D., nar. XX. XX. XXXX, F. G. XXXX/X, XXX XX H., zast. ŠKODA LEGAL s.r.o., Jarabinková 17563/2C, 821 09 Bratislava-Ružinov, IČO: 47244259 a Advokátska kancelária JUDr. AŽALTOVIČ & PARTNERS s.r.o., Pred poľom 1652, 911 01 Trenčín, IČO: 36857882 proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, 812 72 Bratislava, IČO: 00151866, o neoprávnený zásah do osobnostných práv, takto

rozhodol:

Súd konanie v časti, v ktorej žalobkyňa požadovala od žalovaného ospravedlnenie za neoprávnený zásah do osobných práv, **z a s t a v u j e .**

V prevyšujúcej časti súd žalobu **z a m i e t a .**

Žalovaný **m á** nárok voči žalobkyni na náhradu trov konania v rozsahu 100 % v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia, ktorým bude rozhodnuté o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou doručенou súdu dňa 03. 06. 2021 domáhala ochrany svojich osobnostných práv v zmysle ustanovenia § 11 a nasledujúcich O. z. a žiadala, aby súd uložil povinnosť žalovanému doručiť jej ospravedlnenie za neoprávnený zásah **v znení:**

„Vážená pani A. B. C. D. E., D., nezákonným konaním nášho zamestnanca vo veci vedenej na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Banská Bystrica, ČVS: ORP-65/3-VYS-BB-2016 došlo k zásahu do Vášho práva na ochranu mena a občianskej cti, čo predstavuje neoprávnený zásah do Vašich osobnostných práv. Za tento zásah sa Vám Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky hlboko ospravedlňuje.“ Zároveň sa domáhala uložiť povinnosť žalovanému zaplatiť jej z titulu primeraného finančného zadosťučinenia sumu 20 000,-- Eur.

2. Dňa 09. 06. 2020 oznámila súdu, že podaná žaloba sa má spravovať ustanovením § 17 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

3. Žalovaný vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti. V súvislosti so znením ustanovenia § 17 CSP mal za to, že vecne príslušným je Okresný súd Bratislava I, keď v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. platí, že v mene štátu má konať orgán, do pôsobnosti ktorého patrí daná oblasť štátnej správy pri výkone verejnej moci.

4. Z dôvodu nesúhlasu Okresného súdu Bratislava I s postúpením veci Krajský súd v Bratislave preskúmal vec a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Bratislava I je dôvodný, keď zo žaloby je zrejmé, že žalobkyňa sa domáha náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. v dôsledku nezákonného rozhodnutia uznesenia Okresného riaditeľstva PZ v Banskej Bystrici, ČVS: ORP-65/3-VYS-BB-2016 zo dňa 19. 09. 2018.

5. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe (č. I. 141) poukázal na to, že žalobkyňa žalobu koncipovala ako žalobu na ochranu osobnosti podľa §11 O. z. a to rovnako ako vo veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 16C/2/2019, kde bolo konanie voči nemu zastavené z dôvodu späťvzatia žaloby žalobkyňou dňa 09. 06. 2021.

6. Vo vzťahu k podmienkam vzniku zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. žiadal žalobu zamietnuť pre nepreukázanie predpokladov tejto zodpovednosti. Žalobkyňa aj keď dodatočne uviedla, že sa žaloba má spravovať zákonom č. 514/2003 Z. z., žiadnym spôsobom nepreukázala a ani nedefinovala zákonné podmienky vzniku tohto nároku. Z jej obsahu zreteľne vyplýva režim ochrany osobnosti v zmysle ustanovenia § 11 O. z.

7. Žalobkyňa podaním zo dňa 10. 02. 2022 (č. I. 162 spisu) nazvaným „Návrh na zmenu žaloby“ trvala na tom, že sa jedná o žalobu podľa zákona 514/2003 Z. z., keď dňa 09. 06. 2021 upresnila len hmotnoprávnú normu, pričom skutkový stav zostal nezmenený, rovnako nezmenený zostal aj žalovaný nárok. Nový žalobný návrh znel: „Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 20 000,-- Eur ako nemajetkovú ujmu vyjadrenú v peniazoch.“

8. Vo vyjadrení z toho istého dátumu, t. j. zo dňa 10. 02. 2022 (č. I. 169 spisu) k vyjadreniu žalovaného zo dňa 22. 11. 2021 uviedla, že nielen tvrdila, ale aj predloženými dôkazmi preukázala existenciu spôsobenej ujmy vydaným nezákonným rozhodnutím. Poukázala na judikatúru súdov, pričom zvýraznila z ich rozhodnutí, že rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má tiež zastavenie trestného stíhania, keď podstata nároku na náhradu škody sa neviaže na správnosť alebo nesprávnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania (napr. rozhodnutie NS SR 9Cdo/65/2020, 4MCdo/15/2009).

9. Žalobkyňa v tomto vyjadrení k námietke žalovaného, že dozorujúci prokurátor trestné stíhanie voči nej nezastavil, ale vznesené obvinenie zrušil a konajúcemu policajtovi uložil aby vo veci znovu konal a rozhodol uviedla, že tak, ako je uvedené v jej žalobnom návrhu na str. 3, uznesením zo dňa 31. 03. 2020, právoplatným dňa 14. 04. 2020, bolo o prvom skutku jej kladenom za vinu rozhodnuté podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku tak, že trestné konanie bolo voči nej zastavené, pretože skutok nie je trestným činom a nie je ani dôvod na postúpenie veci. Vo vzťahu k druhému skutku po vylúčení na samostatné konanie uznesením zo dňa 12. 05. 2020 podľa § 228 ods. 1 Trestného poriadku bolo trestné stíhanie prerušené, nakoľko sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie proti určitej osobe. Z týchto dôvodov mala za to, že podľa ustálenej súdnej praxe /R35/91/ zodpovedá štát aj za škodu spôsobenú začatím trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozsudkom trestného súdu.

10. Zdôraznila, že o tom, že došlo k zastaveniu trestného stíhania a prerušeniu trestného stíhania sa dozvedela až na základe jej podnetu adresovaného okresnej prokuratúre zo dňa 07. 10. 2020.

11. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 17. 03. 2022 (č. I. 197 spisu) žiadal zmenu nepripustiť. V opačnom prípade vzniesol námietku premičania uplatneného nároku. Trval na tom, že žaloba žalobkyne je zmätočná napriek doplneniu právnej kvalifikácie žaloby. Žalobkyňa neupravila petit žiadnym spôsobom a je zrejmé, že sa naďalej domáha svojich práv podľa Občianskeho zákonníka, pričom má právnické vzdelanie a vo vzťahu k totožnému predmetu sporu vzala žalobu späť v konaní 16C/2/2019. Žiadal nepripustiť akékoľvek doplňujúce vyjadrenia žalobkyne, keďže sporové konanie je ovládané prejednacou zásadou a poukázal aj na zásadu koncentrácie.

12. Súd si predovšetkým musel vyriešiť spornú otázku, čo je predmetom tohto konania, t. j. čoho sa žalobkyňa svojou žalobou voči žalovanému domáha, na základe akých skutkových tvrdení a z akého titulu.

13. Predmet civilného sporového konania – procesný nárok tvoria dve zložky. Prvou je vecné zdôvodnenie nároku, ktoré spočíva v označení konkrétnych skutkových okolností, z ktorých sporová strana dovodzuje porušenie alebo ohrozenie svojho subjektívneho práva a druhou je žalobná žiadosť koncentrovaná v petite žaloby, ktorý tvorí návrh na konkrétnu procesnú ochranu subjektívneho práva.

14. Podľa § 131 CSP žaloba je procesný úkon, ktorým sa uplatňuje právo na súdnu ochranu ohrozeného alebo porušeného práva.

15. Podľa § 132 ods. 1 CSP v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

(2) Opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy.

16. Podľa § 139 CSP žalobca môže počas konania so súhlasom súdu meniť žalobu.

17. Podľa § 140 ods. 1 CSP zmena žaloby je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo.

(2) Zmenou žaloby je i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe. 18. Hoci žalobkyňa nazvala žalobu žalobou pre neoprávnený zásah do osobnostných práv podľa ustanovenia § 11 O. z., z jej obsahu (čl. IV) vyplýva, že dôvodom jej podania bolo vydanie nezákonného rozhodnutia, uznesenia o začatí jej trestného stíhania a vznesení obvinenia zo dňa 19. 09. 2018 vo veci ČVS:ORP-65/3-VYS-BB-2016.

19. Voči žalovanému sa domáhala svojho nároku z dôvodu, že tento prostredníctvom svojho príslušníka zasiahol do jej osobnostných práv keď vydal rozhodnutie, o ktorého nezákonnosti sám dobre vedel a porušil niektoré ustanovenia Trestného poriadku, ktoré mal ovládať (čl. III., str. 3 žaloby). V tomto článku žaloby tiež uviedla, že dňa 23. 06. 2020 adresovala žalovanému žiadosť o prerokovanie nároku na náhradu škody, v ktorej požadovala náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20 000,-- Eur a žiadala o ospravedlnenie pre neoprávnený zásah do jej osobnostných práv. Jej žiadosti nebolo vyhovené, pričom poukázala na znenie ustanovenia. § 16 zákona č. 514/03 Z. z.

20. V článku IV. žaloby v bode 1 nazvanom - Nezákonné rozhodnutie, uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia zo dňa 19. 09. 2019, popísala vady tohto rozhodnutia (formulácia skutku je nezrozumiteľná, neprehľadná, nejednoznačná, konštrukcia výroku je chybná, chyba logický zmysel, absentuje subjektívna stránka skutkovej podstaty trestného činu, vyčísliteľná škoda), pričom konanie vyšetrovateľa považovala za šikanózne, zámerne skresľujúce skutočnosti s cieľom jej poškodiť.

21. V bode 2 tohto článku poukázala na dôvody zrušenia tohto uznesenia prokurátorom zo dňa 13. 11. 2018 (dôkazná situácia neodôvodňovala postup podľa § 206 ods. 1 TP, zadovážené dôkazy subjektívnu stránku nepreukazovali).

22. Pod bodom 3 uviedla, že na základe svojej žiadosti o preskúmanie postupu policajta zo dňa 05. 10. 2020 jej bolo oznámené, že trestné stíhanie bolo v časti pre prvý skutok zastavené voči jej osobe a v časti prerušené, nakoľko sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie proti určitej osobe.

23. V čl. V. žaloby (str. 16 pv. a 17 spisu) s poukazom na ustanovenie § 3 a 6 ods. 1 až 3 zákona č. 514/2003 Z. z. konštatovala, že „uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané v rozpore s Trestným poriadkom, a teda bolo nezákonné. Toto bolo dozorujúcim prokurátorom zrušené a vyhodnotené nielen čo do úmyslu žalobkyne ale aj pokiaľ ide o posudzovanie nedostatkov obdobných návrhov a hranice činnosti orgánov činných v trestnom konaní, tiež dôkazy, o ktoré vyšetrovateľ uvedený záver opieral nie sú zrejmé ani z jeho odôvodnenia, taktiež aj v tom, že v skutku kladení za vinu nevedenia účtovníctva ako aj nezabezpečenia účtovnej dokumentácie prokurátor jednoznačne konštatoval, že je to len ničím nepodložená domnienka vyšetrovateľa.“ Na záver tohto článku tiež uviedla: „Skutočnosť, že prokurátor uznesenie zrušil, je sama o sebe znakom jeho nezákonnosti.“

24. Napriek tomu, že žalobkyňa potom v bode VI. špecifikovala žalobný návrh s odkazom na ustanovenie § 13 O. z., v článku VII. žaloby, nazvanom „Právny stav,“ opätovne citovala okrem iného aj ustanovenie § 3, 5, 6 zákona č. 514/2003 Z. z.

25. Z uvedených dôvodov v súvislosti aj s obsahom podania zo dňa 09.06.2020 s poukazom na zákon č. 514/2003 Z. z., v súvislosti aj s posúdením charakteru nároku KS BA, súd považoval žalobu podľa jej obsahu za žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala od žalovaného nárokov podľa zákona č. 514/2003 Z. z. a to z dôvodov uvedených pod bodom 23 odôvodnenia tohto rozhodnutia.

26. To, že došlo k zastaveniu trestného stíhania, žalobkyňa uviedla len v popise skutočností pod bodom III. žaloby a ani z obsahu čl. IV. bod 3 žaloby nevyplýva, že by dôvod, pre ktorý sa domáhala svojich nárokov v žalobe, bolo zastavenie trestného stíhania voči jej osobe. Popisuje v ňom len okolnosti, na základe ktorých sa o tejto skutočnosti dozvedela

27. Predmetom sporu bol nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 20 000,-- Eur a na ospravedlnenie podľa § 5 a § 6 zákona č. 514/2003 Z. z.

28. Popis charakteru a intenzity zásahov do jej osobnostných práv považoval súd len za odôvodnenie jej nároku na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 17 zákona 514/2003 Z. z. Nebolo preto potrebné rozhodnúť o zmene žaloby.

29. V časti požadovaného ospravedlnenia vzala žalobkyňa dňa 01. 06. 2022 (č. I. 207 spisu) žalobu späť. Súd v zmysle ustanovenia § 145 ods. 1 CSP konanie v tejto časti zastavil.

30. Rozsah zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je upravený v § 3 zákona č. 514/2003 Z. z. Štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci, okrem iného, v prípade vydaného nezákonného rozhodnutia ako aj z titulu nesprávneho úradného postupu. Jedná sa o objektívnu zodpovednosť.

31. Z obsahu žaloby ako aj z vyjadrení žalobkyne v priebehu konania vyplýva, že nároku na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému sa domáhala podľa ustanovenia § 17 citovaného zákona v súvislosti

so znením § 5, § 6, t. j. z titulu nezákonného rozhodnutia ako aj z titulu nesprávneho úradného postupu vyšetrovateľa, ktorý konal v excese.

32. Podľa vyjadrenia zástupcu žalobcu na pojednávaní nezákonnosť rozhodnutia videla žalobkyňa v tom, že vyšetrovateľ vydal uznesenie, ktoré následne prokurátor zrušil s popisom, že toto vydať ani nemal, nakoľko nebola splnená ani subjektívna stránka tohto trestného činu a dôkazná situácia nenasvedčovala, aby bolo vznesené obvinenie.

33. Predmetom sporu bola podľa zástupcu žalobkyne náhrada nemajetkovej ujmy z dôvodu vydania nezákonného rozhodnutia a nesprávneho úradného postupu vyšetrovateľa, ktorý vzniesol voči žalobkyni obvinenie, pričom to robil v excese, t. j. mimo pokynu prokurátora vykonával nezákonné dôkazy, ktoré s konaním nesúviseli. Tento nesprávny úradný postup vyšetrovateľa vyústil v nezákonné rozhodnutie.

34. Zástupca žalovaného na pojednávaní žiadal žalobu v plnom rozsahu zamietnuť. Považoval nárok za nedôvodný a nepreukázaný. V návrhu na predbežné prerokovanie nároku podľa § 15 zákona č. 514/2003 Z. z. nebol predmetom prejednávania nesprávny úradný postup. Nemôže byť potom v zmysle § 16 takýto nárok prerokovaný na súde. Samotný nesprávny úradný postup je konzumovaný pod nezákonné rozhodnutie, z ktorého titulu sa žalobkyňa nároku domáha. Poprel, že by došlo k excesu vyšetrovateľa a k jeho nesprávnemu úradnému postupu. Nepotvrdil to ani dozor vykonávajúci prokurátor. Rozhodnutie o vznesení obvinenia voči žalobkyni nebolo zrušené ani zmenené z titulu nezákonnosti. Prokurátor po zrušení tohto rozhodnutia vrátil vec na nové konanie a rozhodnutie, hoci disponoval právomocou zastaviť trestné stíhanie. V rozhodnom čase bolo trestné stíhanie dôvodné, pričom vznesenie obvinenia nie je rozhodnutím o vine.

35. Zástupca žalobkyne s poukazom na rozhodnutie NS SR 9Cdo/65/2020 žiadal zohľadniť, že v čase rozhodovania súdu došlo k zastaveniu trestného stíhania, a teda toto rozhodnutie sa považuje za nezákonné.

36. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

37. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

(2) Právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

(4) Ak bola škoda spôsobená rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorým orgán verejnej moci prekročil svoju právomoc, nie je zrušenie alebo zmena rozhodnutia pre nezákonnosť podmienkou uplatnenia nároku na náhradu škody.

38. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

39. Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. zo žiadosti musí byť zrejmé, kto náhradu škody žiada, ktorej veci sa týka, titul, z ktorého sa nároku na náhradu škody domáha, akým spôsobom škoda vznikla a čoho sa poškodený domáha.

40. Podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný

41. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

(2) V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

42. Z ustanovenia § 16 ods. 4 zákona 514/2003 Z. z. vyplýva, že poškodený sa môže domáhať uspokojenia nároku na súde len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný.

43. Zo žiadosti o prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 23. 06.2020 (č. I. 213 spisu) vyplýva, že obsah uznesenia sp. zn. ORP-65/3-VYS-BB-2016, ktorým bolo začaté trestné stíhanie pre prečin marenia konkurzného alebo vyrovnávacieho konania a spôsob, akým bolo vedené vyšetrovanie vedúce k vydaniu tohto uznesenia, nepovažovala žalobkyňa za zákonný postup, keďže zákonné dôvody pre to absentovali a vyšetrovateľ podľa jej názoru konal voči jej osobe zámerne, z dôvodu osobnej zaujatosti. Prekročil právomoc danú mu zákonom a na základe jej podnetu sa ani nevytlúčil z trestného konania. V žiadosti ďalej uviedla, že prokurátor zrušil toto uznesenie dňa 13. 11. 2018, keďže dôkazná situácia neodôvodňovala takýto postup. Vytkol v zrušujúcom rozhodnutí nedostatok preukázania úmyslu páchatel'a pri subjektívnej stránke ako aj motívu. Ďalej uviedla, že vyšetrovateľ nepostupoval v súlade so zásadami trestného konania, nedostatočne odborne pri posudzovaní odborných otázok, neobjektívne a svojvoľne, a teda sa dopustil excesu. Vydaním nezákonného rozhodnutia jej spôsobil vážnu ujmu. Domáhala sa potom z tohto dôvodu ospravedlnenia ako aj náhrady nemajetkovej ujmy 20 000,-- Eur.

44. Je pravdou, že v zmysle ustálenej judikatúry pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia má zastavenie trestného stíhania, ak k nemu došlo, pretože sa nenaplnil predpoklad pre spáchanie trestného činu obvineným, rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť (viď napr. rozhodnutie NS SR 6Cdo/250/2010).

45. Z obsahu žaloby žalobkyne v tomto konaní ako aj z návrhu na predbežné prerokovanie nároku však vyplýva, že sa nedomáhala svojho nároku podľa ust. § 5 a 6 zákona 514/2003 Z. z. z tohto titulu, ale preto, že považovala uznesenie o vznesení obvinenia voči jej osobe za nezákonné z dôvodu, že bolo zrušené prokurátorom a tiež z dôvodu nesprávneho úradného postupu, predstavujúceho prekročenie právomoci vyšetrovateľa žalovaného, ktorý vyústil do vydania tohto nezákonného rozhodnutia.

46. Pokiaľ v podaní zo dňa 10. 02. 2022 (č. I. 169), t. j. osem mesiacov po podaní žaloby, začala poukazovať na to, že judikatúra najvyššieho súdu považuje zastavenie trestného stíhania za titul pre vznik nároku v zmysle zákona 514/2003 Z. z. rovnako ako z nezákonného rozhodnutia, nepožiadala z tohto dôvodu o pripustenie zmeny žaloby.

47. Ako už bolo uvedené, žalobkyňa sa svojou žalobou nedomáhala (ani nemohla domáhať) nárokov z titulu zastavenia trestného stíhania, keďže tento dôvod (titul) vzniku jej nároku neuviedla v žalobe, ani v návrhu na predbežné prerokovanie nároku. O zastavení konania v čase podania návrhu na predbežné prerokovanie nároku nemala vedomosť, keďže sa to dozvedela až v októbri 2020.

48. Súčasná právna úprava (ustanovenie § 15 a § 16 zák. č. 514/2003 Z. z.) ako podmienku uplatniteľnosti nároku na súde obligatórne vyžaduje v prípade náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím aj nesprávnym úradným postupom predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Obligatórnosť tohto prerokovania spočíva v tom, že poškodený sa môže úspešne domáhať uplatnenia nároku na súde len v prípade, ak príslušný orgán neuspokojí jeho nárok na náhradu škody do 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti. Predbežné prerokovanie nároku potom predstavuje zákonom stanovenú podmienku procesného charakteru preto, aby tento nárok mohol byť prejednaný v občianskom súdnom konaní.

49. Žalobkyňa doložila takýto návrh na predbežné prerokovanie nároku. Súd potom skúmal, či v zmysle ustanovenia § 16 zákona č. 514/2003 Z. z. bol predbežne prerokovaný totožný predmet a základ nároku určený tými istými skutkovými okolnosťami ako uvedený v žalobe (t. j. nárok z totožného titulu).

50. Ako už bolo uvedené, žiadosť o prerokovanie nároku na náhradu škody bola podaná z titulu nesprávneho úradného postupu vyšetrovateľa, ktorý považovala žalobkyňa za nezákonný postup a prekročenie právomoci orgánu činného v trestnom konaní a z titulu nezákonného rozhodnutia uznesenia o vznesení obvinenia, ktorého nezákonnosť odvodzovala od tohto nezákonného postupu a od dôvodu zrušenia tohto rozhodnutia a jeho vrátenia vyšetrovateľovi prokurátorom.

51. Súd sa stotožňuje s argumentáciou žalovaného, že zrušenie a vrátenie veci prokurátorom neznamená, že toto rozhodnutie bolo zrušené pre nezákonnosť. Samotný prokurátor mal možnosť zrušiť a zastaviť trestné stíhanie voči žalobkyňi, to neurobil. Jeho rozhodnutie len znamenalo, že považoval vznesené obvinenie voči žalobkyňi v tej dobe za predčasné z dôvodu nedostatočne preukázanej

subjektívnej stránky trestného činu. Zrušenie a vrátenie veci na ďalšie šetrenie nepreukazuje potom existenciu nezákonného rozhodnutia ako základného predpokladu pre vznik nároku v zmysle ustanovenia § 17 zákona č. 514/2003 Z. z.

52. Žalobkyňou vytýkaný exces vyšetrovateľa mal predstavovať nesprávny úradný postup, ktorý vyústil do napádaného rozhodnutia. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe napr. rozhodnutí NS SR 4Cdo 24/2004, 3Cdo 220/2010, zabezpečovanie podkladov a dôkazov pre rozhodnutie v konaní a ich následné vyhodnocovanie ako aj právne úvahy a myšlienkové postupy orgánu verejnej moci vedúce k vydaniu rozhodnutia vo veci nie je možné považovať za úradný postup, ktorý by bolo možné vyhodnotiť ako nesprávny. Tieto skutočnosti sa prejavujú v konečnom rozhodnutí. Z dôvodu možného pochybenia pri skutkovom a právnom posúdení a vyhodnotení veci má dotknutá osoba právo napadnúť rozhodnutia orgánov verejnej moci riadnymi alebo mimoriadnymi opravnými prostriedkami

53. V konaní 16C/2/2019 tunajšieho súdu sa žalobkyňa domáhala voči vyšetrovateľovi žalovaného z rovnakých dôvodov ako v tomto konaní nárokov podľa ustanovenia § 11 a nasl. O. z. Súd jej žalobu zamietol ako bezdôvodnú, keď nemal za preukázaný tvrdený exces z plnenia služobných povinností na jeho strane.

54. Pokiaľ zástupca žalobkyne poukazoval na rozhodnutie 9Cdo/63/2020 Najvyššieho súdu SR, z tohto rozhodnutia vyplýva, že predmetom posudzovania bola otázka, či možno požadovať nárok podľa § 5 a § 6 zákona č. 514/2003 Z. z. v prípade, ak voči uzneseniu o vznesení obvinenia nebol podaný riadny opravný prostriedok, ktorá povinnosť vyplýva zo znenia ustanovenia § 6 ods. 2 citovaného zákona, keď trestné stíhanie skončilo oslobodzujúcim rozsudkom. Jednalo sa teda o otázku, ktorú v tomto spore nebolo potrebné riešiť.

55. Súd nespochybňuje, že v súlade s ustálenou súdnou praxou zodpovedá štát aj za škodu spôsobenú začatím trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu, ani skutočnosť, že právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia má aj ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené.

56. V danom prípade sa jedná o sporové konanie a súd je viazaný obsahom žaloby a vzhľadom k špecifickej právnej úprave § 15 a § 16 zákona č. 514/2003 Z. z., aj obsahom návrhu na predbežné prerokovanie nároku.

57. Zo skutkových tvrdení, na základe ktorých sa žalobkyňa domáhala svojho nároku nevyplýva ako to už bolo uvedené, že by tento požadovala z titulu zastavenia trestného stíhania. Nič jej nebránilo, aby v čase, keď sa dozvedela o tejto skutočnosti, postupovala podľa § 15 a § 16 zákona č. 514/2003 Z. z. a následne, aby z tohto titulu podala žalobu na súd, pokiaľ by jej nárok nebol uspokojený. To však neurobila.

58. Keďže sa žalobkyňa domáhala nárokov podľa § 5 a § 6 zákona 514/2003 Z. z. z titulu nezákonného rozhodnutia vyšetrovateľa žalovaného a nebola preukázaná nezákonnosť tohto rozhodnutia už z uvedených dôvodov ani preukázaný exces pri jeho vydávaní, nebola potom splnená základná podmienka vzniku tohto nároku, súd žalobu zamietol.

59. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa zásady úspechu v spore tak, že úspešnému žalovanému súd priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyňi v plnom rozsahu v zmysle § 255 ods. 1 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v dvoch vyhotoveniach na Okresný súd Banská Bystrica.

V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody), čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) a musí byť podpísané. Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto ho urobil.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci,
- i) právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v písmenách a) až h), ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok).